

Warszawa, 04-03-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.534.15.2024.JK

Pan

Radosław Sikorski

Minister Spraw Zagranicznych

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

Rzecznik Praw Obywatelskich od ponad dwóch lat regularnie otrzymuje wnioski od obywateli RP przebywających poza Polską, dotyczące braku możliwości umówienia się na wizytę w konsulatach z uwagi na wadliwe funkcjonowanie systemu e-Konsulat. Pomimo wystąpień Rzecznika do Ministra Spraw Zagranicznych¹, jak i poszczególnych konsulów, sytuacja nie uległa zmianie i w dalszym ciągu wpływają skargi od osób, które nie mają możliwości umówienia się na wizytę w konsulacie. Skargi te dotyczą konsulatów w na terenie Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Argentyny. Problem w dalszym ciągu polega na tym, że po rozpoczęciu zapisów na wizytę, wolne miejsca znikają w kilka sekund, co powoduje, że w praktyce wielu obywateli od wielu miesięcy nie ma możliwości umówienia się. Zdecydowana większość Wnioskodawców wskazuje, że próbują umówić się na wizytę w konsulacie w celu uzyskania nowego paszportu. W rezultacie Wnioskodawcy często przez wiele miesięcy pozbawieni są paszportu, co utrudnia im codzienne funkcjonowanie, w tym wykonywanie pracy poza Polską, oraz uniemożliwia wyjazd z państwa, w którym

¹ Zob. wystąpienie z 13 marca 2023 r. https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2023-03/Do_MSZ_paszporty_konsulaty_zw%C5%82oka_13.03.2023.pdf oraz wystąpienie z 29 maja 2023 r. https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2023-06/Do_MSZ_paszporty_konsulaty_29.05.2023.pdf.

przebywają. Wskazana sytuacja powoduje nieuzasadnione pozbawienie – wynikającego z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1302 ze zm.) – prawa do posiadania dokumentu paszportowego.

Zarówno z treści pism otrzymanych od konsulów, jak i z treści wniosków wynika, że wadliwe funkcjonowanie systemu zapisów na wizyty w konsulatach związane jest w znacznej mierze z **działalnością nielegalnych pośredników, którzy przejmują wolne miejsca i następnie proponują ich odsprzedanie w mediach społecznościowych**. Rzecznik Praw Obywatelskich informację na temat działalności nielegalnych pośredników otrzymał od Dyrektora Departamentu Konsularnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych w piśmie z 14 czerwca 2022 r. (DK.0124.64.2022/2), wysłanym w odpowiedzi na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie utrudnionego dostępu do procedury wydawania paszportów w polskich placówkach konsularnych. Na działalność wskazanych pośredników wskazywała również Pani konsul z Ambasady RP w Buenos Aires w piśmie z dnia 22 maja 2023 r. wysłanym w odpowiedzi udzielonej Rzecznikowi Praw Obywatelskich. Z treści pisma Pani konsul wynikało, że Ambasada RP w Buenos Aires na stronie internetowej ostrzegała przed korzystaniem z usług tych pośredników².

Biorąc pod uwagę powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1058; dalej jako: ustawa o RPO), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o przedstawienie informacji na temat działań podjętych w celu rozwiązania problemu udziału tzw. pośredników paszportowych w procedurze rejestracji terminów wizyt w konsulatach oraz zapewnienia sprawnego funkcjonowania systemu e-Konsulat. Jednocześnie, **działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o RPO, przedstawiam Panu Ministrowi do rozważenia rozwiązanie polegające na czasowym wprowadzeniu zastępczej możliwości rejestracji na wizyty w konsulatach na terenie Wielkiej Brytanii oraz w Argentynie, do czasu wyeliminowania działalności wskazanych pośredników i innych problemów wpływających na możliwość umówienia się na wizytę w konsulacie, w celu zapewnienia możliwości realizacji prawa do posiadania dokumentu paszportowego dla**

² Zob. również Komunikat z 17 maja 2022 r. zamieszczony na stronie Ambasady RP w Londynie: <https://www.gov.pl/web/wielkabrytania/komunikat-w-sprawie-nieuczciwej-dzialalnosci-tzw-posrednikow-paszportowych>.

obywateli polskich przebywających w tych państwach, a także – w przypadku uznania, że miałyby to wpływ na usprawnienie obsługi w konsulatach – zwracam się z prośbą o rozważenie zasadności zapewnienia polskim placówkom konsularnym w tych krajach dodatkowego wsparcia personalnego.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/